

sygn. akt I C 471/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław dnia 12 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Budowlano – (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko Gminie K.

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej (...) SA z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 5 600 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. zasądza od strony powodowej na rzecz interwenienta ubocznego kwotę 4 514 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nakazuje stronie powodowej aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 78,05 zł. tytułem brakującej części wynagrodzenia biegłego sądowego.

Sygn. akt: I C 471/11

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 27.04.2011 r. strona powodowa Przedsiębiorstwo Budowlano - (...) sp. z o.o. we W. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Gminy K. kwoty 89 629,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13.05.2010 r. oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa wskazała, że na podstawie decyzji Starosty Powiatu (...)z dnia 09.01.2008 r. nr (...), strona pozwana uzyskała pozwolenie na budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej północnej części wsi W.wraz z pompownią ścieków. Wykonanie poszczególnych odcinków sieci kanalizacyjnej, na podstawie przekazanych przez gminę projektów oraz pozwoleń na budowę, powierzono prywatnym inwestorom, w tym także firmie (...) Sp. z o.o., realizującej budowę osiedla domów mieszkalnych przy ul. (...)we wsi W.w gminie K.. W oparciu o kolejne umowy (...) sp. z o.o.powierzył m.in. wykonanie odcinka sieci kanalizacji i wykonanie budynków (w tym budynku(...)Przedsiębiorstwu (...), a ten z kolei zawarł umowę z powodową spółką. Pozwana Gmina K.wyłoniła jednocześnie przyszłego zarządcę sieci kanalizacyjnej (...) sp. z o.o., która ustalała dla poszczególnych wykonawców warunki techniczne przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. Strona powodowa wskazała dalej, że wykonała odcinek sieci kanalizacyjnej od studni (...)do studni (...). Po zakończeniu robót, kierownik robót J. P., zgłosił w dniu 05.10.2009 r. wpisem do dziennika budowy ich zakończenie oraz gotowość do odbioru. Wpisu dokonał zarówno w dzienniku budowy prowadzonym dla całej inwestycji kanalizacyjnej we wsi W.oraz dotyczącym tylko

prac budowlanych wykonywanych przez powodową spółkę w ramach inwestycji polegającej na budowie osiedla domków jednorodzinnych osiedla (...). W dniu 06.10.2009 r. inspektor nadzoru wyznaczony przez stronę pozwaną A. F. (1), odebrała wykonany przez spółkę odcinek kanalizacji. Dokonano również bez zastrzeżeń protokolarnych odbiorów technicznych wykonanych przyłączy do budynków (09.12.2009 r.) i wykonanego odcinka sieci kanalizacji (07.01.2010 r.). W dniu 21.12.2009 r. doszło do zalania ściekami wykonywanego przez stronę powodową budynku (...) przy ul. (...) na budowie Osiedla (...). Budynek ten nie jeszcze zasiedlony i nie wykonywano w nim żadnych prac. Po zdarzeniu sporządzono notatki z oględzin z dnia 21.12.2009 r. i z dnia 23.12.2009 r. ustalając, że ścieki dostały się do budynku z zewnątrz, poprzez przyłącza kanalizacyjne z sieci kanalizacyjnej, płynąc w odwrotnym kierunku. Napłynęły z sąsiedniego osiedla (...) co było związane z awarią przepompowni gminnej. Bezpośrednią przyczyną zalania było zatkanie zaworu kanalizacyjnego w pompowni ścieków elementami stałymi, co spowodowało podniesienie poziomu ścieków w całej sieci przed przepompownią i wypłynięcie ścieków „pod górę”, czyli w odwrotnym kierunku, niż zakładany spływ ścieków, do pustej przestrzeni sieci, na zasadzie naczyń połączonych. Zalana została m.in. kotłownia budynku (...) wraz ze wszystkimi urządzeniami na wysokości ok. 1,40 m oraz podszybia czterech wind, komórki lokatorskie (na wysokość kilkudziesięciu centymetrów), jak również cała powierzchnia garaży (na wysokość ok. 10 cm). Poniesione przez powódkę koszty związane z usunięciem w/w szkód wyniosły w sumie 89 629,63 zł netto. O zaistniałym zdarzeniu poinformowano Przedsiębiorstwu (...), a ten z kolei poinformował inspektora nadzoru budowlanego A. F. (1). Zaproszono ją jednocześnie na spotkanie w dniu 23.12.2009 r. w celu zapoznania się z rozmiarem strat oraz ustaleniem sposobu likwidacji szkody. Na spotkaniu dnia 23.12.2009 r. nie pojawił się jednak żaden przedstawiciel pozwanej Gminy. Z uwagi na okres świąteczny, pismem z dnia 29.12.2009 r. pozwana Gmina została poinformowana przez K. Z.o zdarzeniu, jego przyczynach oraz o wstępnie oszacowanej wysokości szkody, poniesionej przez powodową spółkę. Pozwana nie poczuwała się jednak do odpowiedzialności za powstałą szkodę. Jako odpowiedzialnego wskazywano lidera konsorcjum, które wykonywało prace przy przepompowni ścieków tj. (...) sp. z o.o., ewentualnie firmę ubezpieczającą umowę z wykonawcą (...) SA. Spółka (...) również nie znalazła podstaw dla swojej odpowiedzialności, gdyż jej zdaniem, doszło do samowolnego zrzutu ścieków do kanalizacji, za co wykonawca przepompowni nie odpowiada. Ubezpieczyciel wskazał dodatkowo, że nie może przyjąć odpowiedzialności, jako że wykonawca przepompowni nie odpowiada za odcinki sieci kanalizacyjnych oraz z czynności wpinania do sieci poszczególnych jej części. Niezależnie od tego wskazano na ewentualny błąd projektu, który nie przewidywał urządzeń (kratki) zatrzymującej elementy stałe w sieci kanalizacyjnej, przed przepompownią. Spółka wskazała, że po ostatecznym ustaleniu kosztów zwianych z usunięciem skutków zalania w budynku (...) Gmina K., jako podmiot przygotowujący projekt budowlany i inwestor oraz właściciel i zarządca sieci kanalizacyjnej – była przesądowo wzywana do zapłaty odszkodowania pismem z dnia 21.04.2010 r., stąd też strona powodowa odsetki ustawowe od żądanej kwoty liczy od dnia 13.05.2010 r. Żądana kwota nie została zapłacona, a Gmina uchyliła się co do zasady od odpowiedzialności za poniesioną przez powódkę szkodę. Strona powodowa wyjaśniła przy tym, że kwota wskazana w wezwaniach do zapłaty obliczona została na podstawie wstępnego oszacowania poniesionych przez powódkę szkód. Po ustaleniu ostatecznej wysokości szkody, spółka odchodzi od pozwanej Gminy kwoty 89 629,63 zł należności głównej wraz z odsetkami.

Wskazała dalej, że w dniu powstania szkody przepompowania ścieków oraz połączona z nią sieć kanalizacyjna nie zostały formalnie odebrane (oprócz odcinka wykonanego przez stronę powodową) a zatem nie mogły być formalnie przekazane do eksploatacji. W tych warunkach, przed datą szkody, tj. przed 21.12.2009 r., kierowanie do sieci kanalizacyjnej jakichkolwiek ścieków było niedopuszczalne i bezprawne. Spółka wskazała także, że w dniu 26.11.2009 r. - czyli 4 tygodnie przed zdarzeniem - w Gminie K. odbyła się narada koordynacyjna w sprawie uruchomienia wykonanych odcinków sieci wodociągowej, pomimo braku formalnego odbioru i zakończenia sieci kanalizacyjnej. Spółka zarzucała, że skoro uruchomiono wodociąg, to również automatycznie musiały popłynąć ścieki. Ścieki faktycznie popłynęły, więc należało, jej zdaniem, logicznie stwierdzić, że nastąpiło uruchomienie sieci wodociągowej a także pompowni ścieków. Zwróciła także uwagę, że rozpoczęcie czynności odbiorowych pompowni z udziałem przedstawicieli pozwanej Gminy rozpoczęło się jeszcze przed dniem 26.11.2009 r., co wynika z protokołu (bez daty), ale zapowiadającego kolejne spotkanie właśnie na dzień 26.11.2009 r. W opinii powodowej spółki, czynności podejmowane przez Gminę w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej we wsi W.w gminie K. mieściły się w zakresie obowiązkowych działań własnych gminy o charakterze niewładczym. Wynikały z ustawowego obowiązku

każdej gminy do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych. Odpowiedzialność Gminy za szkody przez nią wyrządzone ukształtowana jest przez ogólne reguły odpowiedzialności deliktowej określone w kodeksie cywilnym. Wskazała także, że Gmina K., w korespondencji przedprocesowej, argumentowała odmowę wypłaty odszkodowania tym, że powierzyła wykonywanie prac budowlanych (zarówno przepompowni ścieków, jak i współpracujących z nią sieci kanalizacyjnych) profesjonalnym podmiotom, w związku z czym, nie ponosi winy w wyborze. Spółka podkreśliła jednak, że nie dopatruje się jej odpowiedzialności za zalanie budynku (...) z tytułu winy w wyborze, ale w oparciu o własny delikt Gminy, tj. zawinione zaniechanie, mające postać winy nieumyślnej, polegająca na tym, że jako inwestor i właściciel sieci kanalizacyjnej, nie zapobiegła nieformalnemu, samowolnemu zrzutowi ścieków do kanalizacji, która to jeszcze nie była do tego przygotowana, co było bezpośrednią przyczyną powstałej szkody. Wskazała także, że pozwana nie tylko wykonała projekt budowy sieci kanalizacyjnej, ale przede wszystkim, jako inwestor, prowadziła budowę i sprawowała nadzór inwestorski nad całością prac (wykonywanych przez wszystkich podwykonawców). Na dzień powstania szkody tj. na dzień 21.12.2009 r., tylko powodowa spółka uzyskała stosowne potwierdzenie odbioru wykonanej przez siebie części kanalizacji od studni (...)do (...)i przyłączy do budynków (w tym budynku (...))Wpisy w dziennikach budowy wykonania prac przez (...) Sp. z o.o.i potwierdzenia przez Inspektora Nadzoru z Urzędu Gminy noszą daty z października 2009 r. Pozwana Gmina zatem, jako inwestor oraz przede wszystkim jako podmiot sprawujący nadzór budowlany wiedziała, lub co najmniej wiedzieć powinna, że poszczególne odcinki kanalizacji oraz przepompownia ścieków nie zostały jeszcze odebrane, a więc nie można było dopuścić do ich uruchomienia. Brak odbiorów uniemożliwiał bowiem sprawdzenie prawidłowości wykonanych robót budowlanych, przeprowadzenie próbnego uruchomienia instalacji i wykrycie ewentualnych wad i usterek. Jednak pod naciskiem inwestorów (w tym (...), który wybudował sąsiednie osiedle (...)) pozwana Gmina dopuściła do nieformalnego uruchomienia przepompowni ścieków i części sieci kanalizacyjnej. Można zatem przyjąć, że pozwana dopuściła się rażącego niedbalstwa przy wykonywaniu obowiązkowych zadań własnych, bo działała niezgodnie z przepisami prawa budowlanego. Tymczasem dla przypisania winy i odpowiedzialności za szkodę na podstawie art. 415 k.c. wystarczy stwierdzenie nawet lekkiego niedbalstwa. Pozwana, zdaniem powodowej spółki, mogła i powinna była przewidzieć możliwość wyrządzenia szkody spółce lub innym osobom, ale się na to godziła.

Na koniec strona powodowa, cytując poglądy wyrażone w orzecznictwie, wskazała, że w świetle art. 429 k.c. inwestor jest zwolniony od odpowiedzialności za szkodę, ale tylko wyrządzoną przez przedsiębiorstwo trudniące się zawodowo wykonywaniem powierzonych przez niego robót. Nie jest natomiast zwolniony od odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną jego własnym zaniedbanie. Jest to bowiem odpowiedzialność samodzielna i niezależna.

W odpowiedzi na pozew z dnia 01.06.2011 r. Gmina W. domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania. Domagała się także zawiadomienia o toczącym się postępowaniu (...) sp. z o.o. we W., PPHU (...) sp. z o.o. we W. oraz (...) S.A. Oddział we W..

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana wskazała, że brak jest odpowiedzialności Gminy na podstawie art. 415 k.c. Zdaniem pozwanej, powodowa spółka nie wykazała jakiego zaniechania dopuściła się Gmina jako inwestor. Wymieniając przesłanki odpowiedzialności deliktowej (zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą) wskazała, że spółka nie wykazała również istnienia winy Gminy a także bezprawnego działania czy zaniechania. Dodała przy tym, powołując się na orzeczenia Sądu Najwyższego, że ustalenie bezprawności zachowania polega na zakwalifikowaniu czynu sprawcy jako zakazanego, na podstawie norm określonych przez system prawny. Na brak przesłanek obciążających wskazywało także pismo ubezpieczyciela pozwanej (...) S.A. Wyjaśniała dalej, że wykonanie pompowni kanalizacji sanitarnej wraz z przekroczeniem ul. (...) w miejscowości W. zostało powierzone profesjonalnemu podmiotowi i to on ponosi odpowiedzialność za wszelkie zdarzenia mające miejsce w związku z prowadzoną przez niego budową, aż do czasu odbioru końcowego. W związku z tym podstaw jej odpowiedzialności można upatrywać jedynie w art. 429 k.c. Wykonawca zamówienia pn. „Bieżąca rozbudowa sieci wodociągowo - kanalizacyjne wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gm. K.” konsorcjum firm (...) sp. z o.o. oraz (...) PPHU sp. z o.o. jest profesjonalistą trudniącym się zawodowo wykonywaniem takich czynności jak budowa kanalizacji oraz

przepompowni ścieków. Spółki te wybrane zostały zgodnie z procedurą określoną w ustawie Prawo zamówień publicznych w przetargu nieograniczonym. Warunki udziału w postępowaniu zostały przez pozwaną określone w sposób mający zapewnić pełen profesjonalizm wykonywanych usług - szczegółowo wskazano wymogi dotyczące posiadania przez wykonawców wiedzy i doświadczenia, dysponowania odpowiednimi osobami oraz wymogi dotyczące sytuacji finansowej. Konsorcjum jako wykonawca te warunki spełniało, nie ma więc żadnych podstaw aby przypisać pozwanej winę w wyborze podmiotu, któremu powierzyl wykonanie przepompowni ścieków w W.. Ewentualną odpowiedzialność ponosić mogą zatem wykonawcy tworzący konsorcjum. Zgodnie z art. 141 ustawy Prawo zamówień publicznych wykonawcy, o których mowa w art. 23 ust. 1 (wykonawcy ubiegający się wspólnie o udzielenie zamówienia), ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie umowy i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Konsorcjum ww. spółek protokolarnie przejęło plac budowy, w skład którego wchodzi także pompownia ścieków. Wykonywany obiekt nie został odebrany przez Gminę K. oraz nie został przekazany do eksploatacji zarządcy sieci - firmie (...) Sp. z o.o. aż do 11.05.2010 r. Do tego czasu to konsorcjum ponosi więc pełną odpowiedzialność za przekazany jej plac budowy, o czym stanowił § 5 ust. 2 umowy. Wykonawca został także poinformowany o tym fakcie przez Gminę w piśmie z dnia 07.10.2009 r. Strona powodowa, zdaniem Gminy, nie wykazała także na czym dokładnie miałyby polegać zaniedbanie Gminy jako inwestora. Nie wykazała, że zalanie nastąpiło w wyniku awarii bądź użytkowania pompowni i części sieci kanalizacyjnej przed jej formalnym odebraniem. Z zastrzeżeniem powyższego, spółka nie udowodniła także istnienia związku przyczynowego pomiędzy ewentualnym zaniedbaniem Gminy a poniesioną przez siebie szkodą. Gmina podkreśliła, że przedstawiony przez spółkę protokół odbioru technicznego sieci został podpisany 07.01.2010 r., a więc już po dacie powstania szkody. Ponadto sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna zostały jej przekazane przez inwestora (...) sp. z o.o. na własność dopiero protokołem z dnia 01.09.2010 r. Podniosła też, że w grudniu 2009 r. nie istniały podstawy połączenia przyłączy z nieodebraną siecią kanalizacyjną. Jeżeli zatem, jak wskazuje spółka, do zalania doszło poprzez sieć, to gdyby nie podłączono budynków do nieodebranej sieci, do zalania by nie doszło. W świetle powyższego należało, zdaniem Gminy, uznać, że spółka co najmniej w znaczny sposób przyczyniła się do powstania szkody, co wskazuje także na brak istnienia związku przyczynowego pomiędzy wystąpieniem szkody a ewentualnymi nieprawidłowościami zaistniałymi podczas budowy przepompowni.

Pozwana zakwestionowała także ustalenia zawarte w protokole (notatce służbowej) z dnia 23.12.2009 r. sporządzonego na budowie osiedla przy ul (...)w W.podając, że pomieszczenia nie mogły zostać zalane wyłącznie fekaliami płynącymi w sieci z kierunku przepompowni na wysokość 1,40 m oraz, że wyciek z sieci dokonał takich szkód. Wskazała także, że inspektor nadzoru A. F. (1), wbrew twierdzeniom spółki, nie była poinformowana o spotkaniu, które odbyło się w dniu 23.12. 2009 r. Spółka nie przedstawiła także żadnego dowodu na taką okoliczność. Gmina powzięła także informację, że przyczyną zalania mogła być awaria pomp spółki odprowadzających wodę ze zbiornika na wody retencyjne mieszczącego się tuż przy zalanych budynkach. W opinii Gminy, to powyższa awaria była przyczyną powstałych szkód. Powtórzyła, że nie jest technicznie możliwe aby nastąpiło takie cofnięcie ścieków z przepompowni oraz sieci kanalizacyjnej, które spowodowałyby opisany przez powoda rozmiar szkód. Powołała się także na protokół z oględzin firmy ubezpieczeniowej (...) (...)Oddział (...), który sugerował, że spółka otrzymała już odszkodowanie od swojej firmy ubezpieczeniowej, a więc na chwilę obecną nie istnieje już szkoda, która jest przesłanką istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej. Strona pozwana wniosła także o zawiadomienie o sprawie (...) sp. z o.o.we W., (...) PPHU sp. z o.o.we W.oraz (...) S.A.we W.celem wstąpienia do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

W dniu 26.04.2012 r. interwencje uboczną po stronie pozwanego zgłosił (...) S.A.w W.wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasadzenie na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że zawarł z pozwaną gminą umowę ubezpieczenia potwierdzoną polisa nr (...) (...) co wskazywało na jego interes prawny w przystąpieniu do sprawy. Odnosząc się do przedmiotu sporu interwenient podniósł, że twierdzenia strony powodowej nie są poparte żadnymi dokumentami świadczącymi o zawinionym działaniu strony pozwanej i nie zdołała ona także wykazać przesłanek jej odpowiedzialności.

We wniesionych na dalszym etapie pismach procesowych strony, podtrzymując wyrażone uprzednio stanowiska w sprawie, wdały się w polemikę dotyczącą przyczyn zalania budynku (...) oraz odpowiedzialności strony pozwanej za powstałą szkodę.

Sądu Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą we W. zawarła z Przedsiębiorstwem (...) w dniu 10 stycznia 2007 r. umowę kompleksowego wykonania osiedla domów mieszkalnych przy ul. (...) we wsi W. polegającym na budowie 6 budynków mieszkalnych wraz z przyłączami (oprócz energetycznego i gazowego) oraz wykonania sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej na terenie nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działki (...).

W dniu 15 stycznia 2007 r. Przedsiębiorstwo (...) zawarło z Przedsiębiorstwem (...) sp. zo.o. we W. spółka w organizacji umowę kompleksowego wykonania osiedla domów mieszkalnych przy ul. (...) we wsi W. polegającym na budowie 6 budynków mieszkalnych wraz z przyłączami (oprócz energetycznego i gazowego) oraz wykonania sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej na terenie nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działki (...), wraz z zagospodarowaniem terenu i z małą architekturą.

Dowód:

- umowa z dnia 10 stycznia 2007 r. k. 17 – 18,
- umowa z dnia 17 stycznia 2007 r. k. 19 – 20,
- umowa nr (...) – (...)z dnia 7 lipca 2009 r. k. 133 – 146,
- aneks nr (...)z dnia 31 marca 2010 r. do umowy nr (...) – (...)z dnia 7 lipca 2009 r. k. 131 – 132,

Strona pozwana Gmina K. po zatwierdzeniu projektu budowlanego, uzyskała decyzją z dnia 09.01.2008 r. Starosty Powiatu (...) pozwolenie na budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej północnej części wsi W. wraz z pompownią ścieków.

W drodze przetargu zorganizowanego w trybie ustawy o zamówieniach publicznych Gmina wybrała konsorcjum (...) sp. z o.o.oraz (...) PPHU sp. z o.o.i zleciała im, na podstawie umowy z dnia 20.08.2008 r. (nr (...) (...)), wykonanie robót modernizacyjnych, remontowych i sieciowych w zakresie przedsięwzięcia rozbudowy sieci wodociągowo – wraz z infrastruktura towarzyszącą. W ramach tej umowy (...) sp. z o.o.wykonała budynek przepompowni kanalizacji sanitarnej wraz przekroczeniem ul. (...)w W..

W dniu 07.07.2009 r. Gmina W.zawarła z (...) sp. z o.o.oraz (...) sp. z o.o.umowę nr (...) (...), w której oświadczyła m.in., że z własnej inicjatywy współfinansować będzie rozbudowę gminnych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, celem doprowadzenia sieci do nieruchomości realizowanych przez (...) sp. z o.o.na działkach (...)obręb W., KW (...). W § 7 umowy zastrzeżono, że (...) sp. z o.o.przeniesie na własność wykonane urządzenia sieciowe i kanalizacyjne na rzecz gminy po dokonaniu odbioru technicznego sieci przez upoważnionych pracowników (...) sp. z o.o.a także po uzyskaniu przez (...) sp. z o.o.pozwolenia na użytkowanie sieci lub wydaniu zaświadczenia o braku sprzeciwu do zgłoszenia zamiaru ich użytkowania wydanego przez właściwy organ administracji publicznej. Zgodnie z § 8 Gmina, z dniem podpisania protokołu przekazania środka trwałego nabywała prawo własności – urządzeń wodociągowych i kanalizacji sanitarnej. W ramach zawartej w dniu 07.07.2009 r. umowy, budowę sieci kanalizacji sanitarnej, obejmującej odcinek od przepompowni do studni oznaczonej symbolem (...), realizowała (...) sp. z o.o.

Strona pozwana wyłoniła również przyszłego zarządcę sieci kanalizacyjnej (...) sp. z o.o., która ustalała dla poszczególnych wykonawców warunki techniczne przyłączenia do sieci kanalizacyjnej.

W Warunkach przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej Gminy K. dla (...) sp. z o.o. wskazano, że wykonane przyłącze należy zgłosić zarządcy do odbioru wraz z powykonawczym pomiarem geodezyjnym a włączenie przyłącza do czynnej

sieci kanalizacyjnej wykonać pod nadzorem spółki. Po odbiorze przyłącza w ciągu 7 dni należało także zgłosić się celem zawarcia umowy na odbiór. Zawarcie umowy było jednoznaczne z pozwoleniem na zrzut ścieków do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej.

Dowód:

- decyzja Starosty Powiatu (...) z dnia 09.01.2008 r. – k. 16,
- umowa o roboty budowlane z dnia 10.01.2007 r. – k. 17 - 18,
- załącznik nr (...) do umowy – k. 23,
- umowa o roboty budowlane z dnia 15.01.2007 r. – k. 19 - 20,
- pismo z dnia 31.07.2009 r. – k. 21,
- warunki przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej Gminy K. – k. 22,
- oferta przetargowa wraz z załącznikami – k. 153 - 221,
- umowa nr (...).UM- 0056/2008 z dnia 20.08.2008 r. – k. 120 - 122,
- specyfikacja istotnych warunków zamówienia – k. 123 - 128,
- zlecenie z dnia 08.01.2009 r. – k. 119,
- umowa w sprawie współfinansowania z dnia 07.07.2009 r. z aneksem – k. 131 - 132, 133 - 152,
- opinia biegłego sądowego z zakresu sieci sanitarnych, kanalizacyjnych i wodociągowych mgr inż. A. A. – k. 423 - 440, opinia uzupełniająca – k. 472 - 476, e protokół z dnia 28.04.2014r. 01:53 – 33:00,

W dniu 10.08.2009 r. dokonano rozruchu technologicznego oraz przekazania spółce (...) sp. z o.o. przepompowni ścieków wraz z orurowaniem.

Dowód:

- protokół z dnia 10.08.2009 r. – k. 437,

Strona powodowa wykonała odcinek sieci kanalizacyjnej od studni (...) do studni (...). W dniu 05.10.2009 r. kierownik robót z ramienia strony powodowej J. P. zgłosił wpisem do dziennika budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej ich zakończenie oraz gotowość do odbioru. Wpisu dokonał także w dzienniku budowy dotyczącym prac budowlanych wykonywanych przez spółkę w ramach inwestycji polegającej na budowie osiedla domków jednorodzinnych osiedla (...). Dnia 06.10.2009 r. A. F. (1), pełniąc funkcję inspektora nadzoru inwestycji dotyczącej budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zapisała w dzienniku budowy sieci adnotację o odebraniu odcinka kanalizacji sanitarnej od (...) do (...). W tym samym dniu wpisem do dziennika budowy potwierdzono także wykonanie przyłączy do sieci o symbolach (...) wraz ze studniami.

Dowód:

- dziennik budowy nr (...) – k. 24 - 25, 26 - 27,
- zeznania świadka A. F. (1) – k. 281 - 283,

W piśmie z dnia 07.10.2009 r. strona powodowa poinformowała (...) sp. z o.o. o zakończeniu prac związanych z wykonaniem sieci.

W piśmie datowanym na ten sam dzień Gmina K. poinformowała także (...) PPHU sp. z o.o., że zgodnie z zapisami umowy z dnia 20.08.2008 r. spółka udzieliła 36 miesięcznej gwarancji na wykonane roboty budowlane. Dodała, że w związku brakiem odbioru końcowego na obiekcie pompowni ścieków, plac budowy od momentu jego protokolarnego przekazania pozostaje we władaniu spółki jako wykonawcy robót, dlatego spoczywa na niej odpowiedzialność za plac budowy, która trwa do momentu protokolarnego odbioru końcowego inwestycji.

Dowód:

- pismo z dnia 07.10.2009 r. – k. 111 - 112,
- załącznik nr 1 do umowy – k. 231
- pismo z dnia 07.10.2009 r. – k. 28,
- pismo z dnia 08.10.2009 r. – k. 29,

W dniu 26.11.2009 r. odbyła się narada koordynacyjna, podczas której omawiano kwestie uruchomienia pompowni ścieków sanitarnych.

Dowód:

- notatka z narady koordynacyjnej – k. 94 - 95,
- notatka – k. 96,

W dniu 2 grudnia 2009 r. odbyła się narada koordynacyjna budowy Osiedla (...), w której uczestniczyli przedstawiciele wykonawcy, inwestora oraz inspektor nadzoru do spraw konstrukcyjnych. W trakcie narady stwierdzono, iż w dniu 26 listopada 2009 r. odbyła w Gminie K. się narada w sprawie wykonywanych odcinków sieci wodociągowej oraz, że odcinki sieci wykonane przez stronę powodową są już zrealizowane, ale nie dokonano ostatecznych odbiorów.

Dowód:

- notatka z narady koordynacyjnej budowy Osiedla (...) z dnia 2 grudnia 2009 r. k. 94 – 95,

W dniu 09.12.2009 r. komisja w składzie przedstawiciela podwykonawcy (...) sp. z o.o.A. G., inspektora nadzoru J. M. (1), kierownika budowy osiedla (...)– strony powodowej J. F. (1) oraz przedstawiciela (...) sp. z o.o. dokonała odbioru technicznego wykonanych przyłączy zewnętrznych sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej do budynków (...)i (...) osiedla (...).

Dowód:

- protokoły odbioru technicznego – k. 30,
- zeznania świadka J. F. (1) – k. 279 - 281,
- zeznania świadka A. F. (1) – k. 281 - 283,
- zeznania świadka A. G. – k. 314 - 315,

Przed dniem 26 listopada 2009 r. rozpoczęto czynności związane z odbiorem przepompowni ścieków. W związku z stwierdzonymi usterkami oraz nie dokonaniem pomiaru przez MPWiK we W. ustalono kolejny termin na dzień 26 listopada 2009 r.

Dnia 15.12.2009 r. rozpoczęto rozruch technologiczny przepompowni. Sporządzony na tą okoliczność protokół podpisał serwisant z firmy (...) sp. z o.o. oraz przedstawiciel (...) sp. z o.o.

W tym samym czasie sąsiednia inwestycja realizowana przez firmę (...) dokonała samowolnego wpięcia swojej instalacji do sieci kanalizacyjnej.

Dowód:

- protokół z rozpoczęcia czynności odbiorczych przepompowni ściekowo – sanitarnych w północnej części wsi W. przy ul. (...) k. 96 – 96 verte,

- protokół odbioru z dnia 11.05.2010 r. – k. 113 - 116,

- opinia biegłego sądowego z zakresu sieci sanitarnych, kanalizacyjnych i wodociągowych mgr inż. A. A. – k. 423 - 440, opinie uzupełniające – k. 472 - 476, e protokół z dnia 28.04.2014r. 01:53 – 33:00,

W dniu 21.12.2009 r. kierownik J. F. (1), majster budowy Z. R.i kierownik robót elektrycznych A. H.stwierdzili, że doszło do zalania ściekami budynku (...) wykonywanego przez (...) Sp. z o.o.przy ul. (...)na budowie Osiedla (...)w W.. Budynek ten nie był jeszcze zasiedlony i nie były w nim prowadzone żadne prace. W dniu 21.12.2009 r. sporządzono notatkę, w której ustalono, że ścieki dostały się do budynku z zewnątrz, poprzez przyłącza kanalizacyjne oraz że przyczyną tego jest awaria przepompowni strony pozwanej. O awarii kierownik budowy J. F. (1)telefonicznie zawiadomił przedstawiciela inwestora.

W dniu 23.12.2009 r. na placu budowy odbyło się spotkanie, podczas którego ponownie stwierdzono, że do zalania doszło w wyniku awarii przepompowni. W sporządzonej na tą okoliczność notatce opisano także, że stwierdzono korozję elementów dźwigu a dokładne szacowanie szkód nastąpi po podłączeniu zasilania dźwigów. Podczas oględzin stwierdzono, że zalana została m.in. kotłownia budynku (...) wraz ze wszystkimi urządzeniami na wysokości ok. 1,40m oraz podszybia czterech wind, komórki lokatorskie (na wysokość kilkudziesięciu centymetrów), jak również cała powierzchnia garaży (na wysokość ok. 10 cm).

W oględzinach w dniu 23 grudnia 2009 r. nie uczestniczył przedstawiciel gminy K.. Inspektor nadzoru inwestorskiego A. F. (1) w tym czasie była na urlopie wypoczynkowym i nie została zawiadomiona o terminie oględzin ani jaka dokładnie miała miejsce awaria przepompowni i jakie były jej skutki.

Strona powodowa zleciła usunięcie szkód po zalaniu polegające m.in. na oczyszczeniu i wymianie urządzeń w kotłowni budynku wielorodzinnego, sprzątnięcia po pracach budowlanych, czyszczenia posadzki. Poniesione przez spółkę z tego tytułu koszty wyniosły w sumie 89 629,63 zł netto.

Dowód:

- notatka z dnia 24.12.2009 r. – k. 33 - 34,

- notatka z dnia 23.12.2009 r. – k. 35,

- notatka służbowa z dnia 23.12.2009 r. – k. 36 - 37,

- protokół z oględzin – k. 38 - 41,

- schemat kanalizacji – k. 42,

- zestawienie powykonawcze – k. 43,

- kosztorys – k. 44 - 47, 52 - 53,

- faktury VAT – k. 48, 57, 60, 65 - 66,70 - 83,

- zlecenia wraz z wycenami i protokołami odbioru – k. 49 - 51, 58 - 59, 61 - 64, 67 - 69,

- dokumentacja zdjęciowa na płycie CD – k. 97,
- dokumentacja zdjęciowa – k. 292-307,
- zeznania świadka J. F. (1) – k. 279 - 281,
- zeznania świadka A. F. (1) – k. 281 - 283,
- zeznania świadka A. G. – k. 314 - 315,
- zeznania świadka B. R. – k. 315 - 317,
- zeznania świadka E. P. – e protokół z dnia 11.05.2012 r. 08:07 – 32:20,
- zeznania świadka A. Ż. – e protokół z dnia 11.05.2012 r. 32:25 – 47:30,
- zeznania świadka J. M. (1) – e protokół z dnia 21.02.2013 r. 05:58 – 16:00,
- zeznania świadka J. M. (2) – e protokół z dnia 10.05.2013 r. 05:36 - 19:00,

W dniu 29.12.2009 r. o zaistniałym zdarzeniu stronę pozwaną pisemnie poinformował K. Z.– zleceniodawca strony powodowej. W piśmie tym wskazał, że w dniu 21.12.2009 r. pracownik (...) sp. z o.o.poinformował o tym fakcie A. F. (2)i zaprosił ją na spotkanie w dniu 23.12.2009 r., jednak mimo to nie stawiła się ona w wyznaczonym miejscu. Dodał też, że podczas spotkania ustalono, że przyczyną zalania budynku (...) była niedziałająca poprawnie przepompownia ścieków a także że łączny koszt strat oszacowano wstępnie na 126 000 zł. Zwrócił się w związku z tym o powiadomienie właściwego towarzystwa ubezpieczeń i podanie numeru polisy w celu zgłoszenia szkody i rozpoczęcia procedury likwidacyjnej.

W odpowiedzi, w piśmie z dnia 04.01.2010 r. strona pozwana wskazała, że zgłoszone roszczenia są bezpodstawne. Dodała, że przepompownia ścieków stanowi plac budowy wykonawcy - konsorcjum, którego liderem jest (...) sp. z o.o. Wykonywany obiekt nie został odebrany przez Gminę a także nie został przekazany do eksploatacji zarządy (...) sp. z o.o. dlatego też wszelkie roszczenia należy kierować do wykonawcy. Wątpliwości budziła także, zdaniem pozwanej legalność wykonanego podłączenia instalacji sanitarnej osiedla (...) do zbiorczej sieci kanalizacyjnej.

Dowód:

- pismo z dnia 29.12.2009 r. – k. 84,
- pismo z dnia 04.01.2010 r. – k. 85,

W dniu 07.01.2010 r. komisja w składzie przedstawiciela podwykonawcy (...) sp. z o.o.A. G., inspektora nadzoru strony pozwanej A. F. (1), kierownika budowy osiedla (...)– strony powodowej J. F. (1)oraz przedstawiciela (...) sp. z o.o.dokonała odbioru technicznego sieci kanalizacji sanitarnej północnej części wsi wysoka w granicach osiedla (...)od studni (...)do (...)a także od węzła (...)do (...)i od (...) do hydrantu na terenie osiedla przy ul. (...). W protokołach sporządzonych na tą okoliczność stwierdzono, że roboty zostały wykonane zgodnie z umową i dokumentacją projektową.

Dowód:

- protokoły odbioru technicznego – k. 31 - 32,
- zeznania świadka J. F. (1) – k. 279 - 281,
- zeznania świadka A. F. (1) – k. 281 - 283,

- zeznania świadka A. G. – k. 314 - 315,

W piśmie z dnia 20.01.2010 r. strona pozwana, odnosząc się do spotkania, które odbyło się w dniu 15.01.2010 r. podtrzymując stanowisko w sprawie, wskazała ponownie, że obiekt nie został przez nią odebrany ani także przekazany zarządcy. Jednocześnie, zgodnie z ustaleniami, Gmina wskazała numer Polisy OC i dane ubezpieczyciela.

K. Z. zgłosił szkodę do ubezpieczyciela - (...) S.A. oraz (...) S.A.

W piśmie z dnia 19.02.2010 r. (...) S.A. odmówiła wypłaty odszkodowania stwierdzając, że podczas postępowania wyjaśniającego nie stwierdzono działania bądź zaniechania ubezpieczonego powodującego konieczność wypłaty odszkodowania.

Podstaw dla swojej odpowiedzialności nie znalazł także lider konsorcjum (...) sp. z o.o. Zdaniem spółki doszło do samowolnego zrzutu ścieków do kanalizacji, za co wykonawca przepompowni nie odpowiada.

Dowód:

- pismo z dnia 29.12.2009 r. – k. 84,
- pismo z dnia 04.01.2010 r. – k. 85,
- pismo z dnia 20.01.2010 r. – k. 86,
- akta szkody nr (...) S.A. dołączone do akt sprawy
- pismo z dnia 19.02.2010 r. – k. 110,
- pismo z dnia 25.01.2010 r. – k. 87,

W dniu 21.04.2010 r. K. Z. Przedsiębiorstwo (...) jako Generalny Wykonawca, w związku z odmową wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela, wezwał stronę pozwaną do zapłaty odszkodowania za wyrządzoną szkodę kosztów poniesionych na jej naprawienie w wysokości 91 975,76 zł. Jako podmiot uprawniony do odbioru odszkodowania wskazał stronę powodową.

Gmina nie zapłaciła kwoty, o którą była wzywana.

Dowód:

- pismo z dnia 21.04.2010 r. – k. 89,

W dniu 11.05.2010 r. główny wykonawca – konsorcjum (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. (wykonawca prowadzący (...) sp. z o.o.) wraz z inwestorem Gminą K. oraz użytkownikiem (...) sp. z o.o. dokonały odbioru końcowego i przekazania do eksploatacji inwestycji obiektu pompowni kanalizacji sanitarnej wraz z kanalizacją sanitarną z przekroczeniem ul. (...) w W..

W uwagach opisano, że podczas realizacji inwestycji firma (...) dokonała samowolnego podłączenia kanalizacji grawitacyjnej do przepompowni a także, że pompownia jest użytkowana od momentu dokonanie odbioru przez MPWiK we W. (grudzień 2009 r.)

Dowód:

- protokół odbioru końcowego – k. 113 - 116,
- oświadczenie wykonawcy – k. 117,

- opinia biegłego sądowego z zakresu sieci sanitarnych, kanalizacyjnych i wodociągowych mgr inż. A. A. – k. 423 - 440, opinie uzupełniające – k. 472 - 476, e protokół z dnia 28.04.2014 r. 01:53 – 33:00,

(...) S.A. w S. w piśmie z dnia 18.06.2010 r. wskazał, że Gmina nie dopuściła się działania bądź zaniechania, które można uznać za bezprawne i zawinione i dopełniła należytej staranności w wykonywaniu swoich obowiązków. Zakres jej prac obejmował bowiem wykonanie obiektu przepompowni i przekazania go do eksploatacji a nie zawierał wykonania współpracujących z nim sieci kanalizacyjnych oraz czynności związanych z wpięciem do istniejącego rurociągu. Ubezpieczyciel podkreślił, że przepompownia nie powinna być eksploatowana ponieważ sieć nie została dopuszczona do eksploatacji. Niezależnie wskazano na ewentualny błąd projektu, który nie przewidywał urządzeń (kratki) zatrzymującej elementy stałe w sieci kanalizacyjnej, przed przepompownią.

Dowód:

- pismo z dnia 18.06.2010 r. – k. 88,

W dniu 24.06.2010 r. (...) sp. z o.o. dokonała protokolarnego przekazania własności odcinka sieci wodociągowej północnej części wsi W. o długości 352,31 m² wraz z armaturą oraz odcinki sieci kanalizacji o długości 322,47 m wraz z armaturą.

W tym samym dniu spółka zwróciła się do strony pozwanej o dokonanie zapłaty kwoty 190 000 zł.

Dowód:

- protokół z dnia 24.06.2010 r. – k. 129,

- wniosek o dokonanie zapłaty – k. 130,

W piśmie z dnia 30.09.2010 r. strona powodowa ponownie wezwała Gminę do zapłaty kwoty 112 210,42 zł tytułem odszkodowania za następstwa szkody poniesionej przez nią w wyniku zalania budynku (...) inwestycji w W.spowodowanego niekontrolowanym awaryjnym napływem ścieków z instalacji Gminy K.. Wyjaśniła przy tym, że kwota 91 975,76 zł została powiększona o podatek VAT, co dało 112 210,42 zł.

W odpowiedzi, w piśmie z dnia 11.06.2010 r. Gmina poinformowała stronę powodową, że uznaje roszczenia za bezpodstawne. Dodała, że podstawy jej odpowiedzialności nie stanowi przepis art. 417 k.c. ani także 429 k.c. W opinii strony pozwanej, ewentualną odpowiedzialność ponosić może konsorcjum budowlane, którego liderem jest (...) sp. z o.o. Ponownie wskazała także, że konsorcjum protokolarnie przejęło plac budowy, w skład którego wchodziła także przepompownia ścieków. Wykonywany obiekt nie został także odebrany przez Gminę oraz nie został przekazany do eksploatacji zarządcy (...) sp. z o.o. Zwróciła także uwagę, że podpięcie sieci nastąpiło przez jej odbiorem. Podobne stanowisko wyraziła także w piśmie z dnia 15.10.2010 r.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 30.09.2010 r. z potwierdzeniem nadania – k. 90 - 91,

- pismo z dnia 11.06.2010 r. – k. 92,

- pismo z dnia 15.10.2010 r. – k. 93.

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych przez strony dokumentów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony. Na podstawie notatek sporządzonych dnia 21.12.2009 r., dnia 23.12.2009 r. oraz dnia 24.12.2009 r., faktur VAT oraz kosztorysów powykonawczych Sąd ustalił okoliczności związane z zalaniem budynku (...) realizowanego w W.oraz rozmiar i wysokość szkody, naprawionej przez stronę powodową.

Decyzja Starosty Powiatu (...), warunki przyłączenia sieci, umowy o roboty budowlane oraz korespondencja przedprocesowa stron oraz innych uczestników procesu budowlanego świadczyły z kolei o wykonaniu przez pozwaną Gminę projektu budowy sieci kanalizacyjnej, uzyskania pozwolenia na budowę oraz wykonania przez powodową spółkę, jako podwykonawcę, części inwestycji kanalizacyjnej a także zgłoszenia do odbioru wykonanej przez nią prac. Dokumenty te dotyczyły także przebiegu procesu budowlanego realizowanego przez pozostałych podwykonawców, zgłoszenia szkody do ubezpieczyciela strony pozwanej i daty i okoliczności faktycznego uruchomienia przepompowni.

Stan faktyczny Sąd ustalił także na podstawie zeznań świadków: J. F. (2), A. F. (1), A. G., B. R., E. P., A. Ż., J. M. (1), J. M. (2), którzy odnosili się do przebiegu procesu budowlanego, dokonanych odbiorów, ich skutków oraz okoliczności związanych z zalaniem budynku (...) i jego przyczynami. Ich relacje Sąd ocenił jako wiarygodne, ponieważ wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały.

W tym miejscu należy zauważyć, iż Sąd ustalił, że świadek A. F. (1) nie uczestniczyła w oględzinach miejsca zalania w dniu 23 grudnia 2009 r. wobec faktu, iż nie została o wizji zawiadomiona. Należy wskazać, iż sam świadek J. F. (1) nie pamiętał czy udało mu się skontaktować telefonicznie w dniu 21 grudnia 2009 r. ze świadkiem A. F. (1) ani czy przekazywał jej informację o terminie oględzin. Również świadek B. R. nie przekazywał świadkowi informacji o miejscu i czasie oględzin, zaś sama świadek A. F. (1) konsekwentnie wskazywała, że nie była powiadomiona o wizji.

Podkreślić należy jednak, że podawane przez nich przyczyny zalania oraz zastosowanie zabezpieczeń, Sąd ocenił z perspektywy wniosków biegłej sądowej z zakresu sieci sanitarnych, kanalizacyjnych i wodociągowych mgr inż. A. A.. Opinie biegłej i wnioski z niej płynące Sąd ocenił bowiem jako rzetelne, logiczne i zgodne z postawioną tezą dowodową. Biegła szczegółowo odniosła się do prawidłowości podłączenia zalanego obiektu do sieci oraz okoliczności uruchomienia przyłączonych części kanalizacji przed dokonaniem odbioru. W ustnej opinii uzupełniającej w pełni wyjaśniła także zarzuty i wątpliwości strony powodowej dodatkowo argumentując wyciągnięte wcześniej wnioski.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako nie udowodnione nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa Przedsiębiorstwo Budowlano (...) sp. z o.o. we W. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Gminy K. kwoty 89 629,63 zł wraz z odsetkami tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną zalaniem budynku (...) przy ul. (...) w W. spowodowanym uruchomieniem przepompowni ścieków strony pozwanej przed dokonaniem jej odbioru.

Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa w całości argumentując, że nie zaszły przesłanki dla uznania jej odpowiedzialności, w szczególności wina oraz związek przyczynowo skutkowy między zdarzeniem a szkodą. Zdaniem Gminy, spółka nie zdołała także wykazać bezprawnego działania czy też zaniechania dodając, że nie może odpowiadać także na podstawie art. 429 k.c. ponieważ nie ponosi winy w wyborze podmiotu, który wykonał na jej zlecenie przepompownie ścieków.

W sprawie bezsporna była okoliczność wybudowania przez (...) PPHU sp. z o.o. na zlecenie strony pozwanej przepompowni ścieków a także fakt prowadzenia przez szereg innych podwykonawców, w tym stronę powodową, prac związanych z budową sieci kanalizacyjnej. Nie była kwestionowana także okoliczność zalania budynku (...) przy ul. (...) w W. realizowanego przez (...) sp. z o.o. we W. a także usunięcie przez stronę powodową skutków tego zdarzenia oraz wartość środków poniesionych przez nią na ten cel.

Rozstrzygnięcie sporu, z uwagi na zarzuty podnoszone przez stronę pozwaną, wymagało ustalenia przyczyn powstania szkody a także ocena, czy zostały spełnione wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej.

Podkreślić należy w tym miejscu, że ewentualną odpowiedzialność pozwanej Gminy należy oceniać przez pryzmat ogólnych reguł odpowiedzialności deliktowej ponieważ budowa przepompowni, z której uruchomieniem strona

powodowa wiązała powstałą szkodę, wchodziła w zakres działań o charakterze niewładczym (dominium) – por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 06.12.2002 r., sygn. IV CKN 1585/00. Zgodnie z art. 416 k.c., osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Dla przyjęcia odpowiedzialności osoby prawnej za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym spełnione muszą być następujące przesłanki: szkoda wyrządzona została przez organ osoby prawnej, organ osoby prawnej wyrządzającej szkodę działa w ramach swych uprawnień, organowi osoby prawnej można przypisać winę, między czynnościami organu osoby prawnej i szkodą zachodzi normalny związek przyczynowy. W doktrynie przyjmuje się, że osoba prawna odpowiada za wszelkie działania lub zaniechania swoich organów wyrządzających szkodę. Mogą to być czynności faktyczne i czynności prawne, w tym czynności prawne rozumiane ściśle oraz czynności o charakterze organizacyjnym. W tym ostatnim wypadku wykonawcami decyzji organu będą np. pracownicy danej osoby prawnej i to ich działanie spowoduje szkodę.

Zgodnie z ogólną regułą z art. 6 k.c. i w myśl art. 232 k.p.c., który odpowiada temu przepisowi na gruncie prawa procesowego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że strona powodowa składając pozew powinna udowodnić fakty, które w jej ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Przepis ten jest, zatem normą decyzyjną w tym znaczeniu, że przesądza on w określonych sytuacjach o sposobie wyrokowania sądu w postaci oddalenia powództwa.

W ocenie Sądu strona powodowa w niniejszym postępowaniu nie wykazała zasadności swojego żądania - a to na niej spoczywał obowiązek wykazania w szczególności, że stronie pozwanej można przypisać winę w tym, że na skutek działania lub zaniechania jej organu doszło do zalania budynku (...) przy ul. (...)w W.a także, że pomiędzy tymi działaniami a zdarzeniem powodującym szkodę tj. zalaniem budynku, zaistniał związek przyczynowo – skutkowy.

Oceniając materiał dowodowy sprawy należy wskazać w pierwszej kolejności, że protokoły odbiorów z dni 09.12.2009 r. oraz z dnia 07.01.2010 r. są protokołami odbiorów technicznych i nie mogą być one utożsamiane z odbiorem końcowym i przekazaniem do eksploatacji. Z opinii biegłej sądowej mgr inż. A. A., wynikało, że odbiór techniczny przeprowadza się na podstawie oględzin ułożonej sieci, sprawdzeniu osiowości kanału, połączenia rur, materiału rur i sprawdzenia spadków. Przeprowadza się także próbę szczelności kanału, po czym można zezwolić wykonawcy na zasypkę wykopu by umożliwić mu dalszą realizację prac. Ma on zatem na celu przede wszystkim zbadanie poprawności dotychczas wykonanych robót a także umożliwienie ich kontynuowania przez innych wykonawców z innych branż.

Bezspornym jest, że strona powodowa (...) sp. z o.o., jako podwykonawca (...) sp. z o.o. wybudowała odcinek kanalizacji od studni (...)do (...)oraz przełączy kanalizacji sanitarnej już w pierwszym tygodniu października 2009 r. a także że przeprowadzono ich odbiór techniczny. Na uwagę zasługuje jednak okoliczność, iż w „Warunkach przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej Gminy K.dla (...) sp. z o.o.” zastrzeżono, że wykonane przyłącze należy zgłosić zarządcy do odbioru wraz z powykonawczym pomiarem geodezyjnym a włączenie przyłącza do czynnej sieci kanalizacyjnej wykonać pod nadzorem spółki. Po odbiorze przyłącza w ciągu 7 dni należało także zgłosić się celem zawarcia umowy na odbiór. Zawarcie umowy było jednoznaczne z pozwoleniem na zrzut ścieków do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej. Biegła wyjaśniła przy tym, że czynna sieć oznacza nie tylko sieć wybudowaną przez stronę powodową jako kolejnego podwykonawcę (...) sp. z o.o. ale sieć odebraną przez Gminę K.tj. odcinka od studni (...)do (...)oraz kolektora (...)do przepompowni. Dokonany w dniu 09.12.2009 r. oraz w dniu 10.01.2010 r. odbiór nie upoważniał zatem wykonawcy do złączenia przyłączy z wybudowanym przez nią odcinkiem (pozostałe odcinki realizowali inni podwykonawcy). Legalnie mogło się to odbyć dopiero po 11.05.2010 r., kiedy to protokolarnie dokonano odbioru końcowego przepompowni.

Wskazać należy dalej, że sieć kanalizacyjna była budowana w ramach porozumienia z dnia 07.07.2009 r. między Gminą a (...) sp. z o.o., w którym zastrzeżono, że (...) sp. z o.o. miał przenieść na własność gminy wykonane urządzenia sieciowe i kanalizacyjne po dokonaniu odbioru technicznego sieci przez upoważnionych pracowników (...) sp. z o.o. a także po uzyskaniu przez (...) sp. z o.o. pozwolenia na użytkowanie sieci lub wydaniu zaświadczenia o braku sprzeciwu do zgłoszenia zamiaru ich użytkowania wydanego przez właściwy organ administracji publicznej. Zgodnie z § 8 Gmina, z dniem podpisania protokołu przekazania środka trwałego nabywała prawo własności – urządzeń wodociągowych i kanalizacji sanitarnej. Do tego czasu za wybudowana sieć odpowiadał (...) sp. z o.o. Materiał dowodowy wskazuje

jednak, że do zrealizowania powołanych postanowień umownych doszło dopiero w dniu 01.09.2010 r. Przed tą datą sieć, przyłącza i przepompownia stanowiły zatem własność wykonawców. Wpięcie przez stronę powodową przyłączy do instalacji jej inwestora ((...) sp. z o.o.) w grudniu 2009 r. odbywało się nie inaczej jak tylko na jej ryzyko.

Za przyjęciem odpowiedzialności strony pozwanej nie przemawia także okoliczność, iż w toku prac do sieci podłączono instalacje sąsiedniego inwestora – firmy (...). Jak wyżej wskazano, infrastruktura kanalizacyjna tj. sieć, kolektory i przepompownia, mimo, że przeprowadzono ich rozruch, nie zostały przekazane pozwanej Gminie, stąd też za skutki tego przyłączenia odpowiadać może główny wykonawca. Zasady doświadczenia życiowego wskazują przy tym, że prawdopodobnie nie odbyło się to bez jego wiedzy i zgody.

Biegła, zdaniem Sądu, słusznie także zwróciła uwagę, że nie jest możliwe aby zator w pompowni spowodowany został przez np. pieluchy czy innego rodzaju ciała stałe. Wyjaśniła bowiem, że do zatkania instalacji doszłoby już w okolicy odpływu mieszkania a nie dopiero w przepompowni. Poza tym w przepompowni działały dwie pompy i w przypadku zaprzestania pracy przez jedną, działanie podejmowała automatycznie druga pompa.

Istotne w sprawie jest także i to, że (...) sp. z o.o. oraz strona powodowa dokonując przyłączenia wykonanych przez nie odcinków do kanalizacji nie zadbały o zaślepienie przyłączy. Okoliczność ta doprowadza do wniosku, że gdyby wykonawcy o zaślepienie przyłączy zadbali, nie doszłoby do zalania budynku (...). Biegła argumentowała także, że kolor i konsystencja ścieków, jakie zgromadziły się w piwnicy budynku (...) wskazują na duże prawdopodobieństwo tego, że przyczyną zalania mogła by pęknięta rura albo cofające się wody deszczowe.

Z uwagi na powyższe nie można przyjąć, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za zalanie budynku (...) i poniesioną w związku z tym przez stronę powodową (...) sp. z o.o. szkodę.

Zdaniem Sądu, pozwana Gmina nie ponosi także odpowiedzialności na podstawie art. 429 k.c. Zgodnie z treścią powołanego przepisu, kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Stan faktyczny sprawy wskazuje, że strona pozwana powierzyła wykonanie zadania – w zakresie budynku przepompowni konsorcjum spółek (...) sp. z o.o. i (...) PPHU sp. z o.o. po przeprowadzeniu oceny złożonych przez nie ofert. Spółki te, jak wskazuje bogata dokumentacja przetargowa, miały doświadczenie w realizowaniu podobnych przedsięwzięć i posiadały szereg referencji. Należało zatem przyjąć, że prace gmina powierzyła wyspecjalizowanemu przedsiębiorstwu. Sąd ocenił w związku z tym, że Gmina zachowała należyta staranność w wyborze wykonawców i dostatecznie sprawdziła czy spółki posiadają dostateczne kwalifikacje fachowe, co powoduje brak przesłanek dla obciążenia jej odpowiedzialnością za ich działania.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione i orzekł jak w pkt. I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punktach II i III sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i mając na uwadze wynik postępowania, tj. oddalenie w całości żądania powodowej spółki, zasądził od niej na rzecz strony pozwanej Gminy K. oraz interwenienta ubocznego po jej stronie (...) S.A. poniesione przez nich koszty postępowania w wysokości odpowiednio 5600 zł oraz 4514 zł. Na zasądzoną na rzecz strony pozwanej kwotę 5600 zł składały się: 3600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego oraz 2000 zł z tytułu poniesionych kosztów sporządzenia opinii biegłego sądowego. Z kolei na zasądzoną na rzecz interwenienta ubocznego kwotę 4514 zł składały się: opłata od interwencji w wysokości 897 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Wysokość kosztów zastępstwa prawnego została ustalona w oparciu o § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Obowiązek uiszczenia przez stronę powodową brakującej części wynagrodzenia biegłego sądowego w wysokości 78,05 zł. (pkt. IV wyroku) wynika z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 § 1 k.p.c.